

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **V. H.**, zastoupený Mgr. Jaroslavem Zemanem, advokátem se sídlem Lazaretní 925/9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2025, č. j. 34 A 2/2025 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti celkem 6 135 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Jaroslava Zemana, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobci bylo rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 14. 4. 2021 uloženo podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), správní vyhoštění a stanovena doba zákazu vstupu na území členských států EU v délce 5 let. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie zamítla rozhodnutím ze dne 28. 6. 2021 a odvoláním napadené rozhodnutí potvrdila. Proti rozhodnutí ze dne 28. 6. 2021 podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Brně zamítl rozsudkem ze dne 7. 9. 2021, č. j. 33 A 18/2021 - 29. Žalobce proto dne 4. 12. 2021 území České republiky opustil. Dne

15. 5. 2024 však žalobce přiletěl zpět do České republiky a požádal o mezinárodní ochranu. Následně mu rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 8. 2024 byla udělena doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „*zákon o azylu*“), na dobu 12 měsíců (tj. do 19. 9. 2025).

[2] Žalobce dne 19. 8. 2024 podal žádost o odstranění tvrdosti správního vyhoštění a zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění dle § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Řízení o této žádosti Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie (dále „*prvostupňový správní orgán*“) usnesením ze dne 16. 9. 2024, č. j. CPR-44064-4/ČJ-2024-930310-V214 (dále „*prvostupňové rozhodnutí*“), zastavila podle § 102 odst. 4 správního řádu. Prvostupňový správní orgán dospěl k závěru, že důvody pro vydání nového rozhodnutí dle § 122 odst. 5 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 102 odst. 4 správního řádu nejsou dány, neboť mj. nepominuly důvody vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 12. 2024, č. j. MV-155660-3/OAM-2024, a potvrdil závěr přijatý v prvostupňovém rozhodnutí.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Ten jí vyhověl a rozsudkem ze dne 29. 5. 2025, č. j. 34 A 2/2025 - 39, rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2024 zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[4] Krajský soud nesouhlasil se závěry správních orgánů v tom, že by u žalobce nepominuly důvody vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Krajský soud nejprve vymezil důvody, které vedly k vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Dle něj důvodem pro vydání tohoto rozhodnutí v roce 2021 bylo zjištění, že žalobce na území České republiky pobýval neoprávněně. Žalobce se totiž v České republice zdržoval od roku 2010 do roku 2020 bez oprávnění k pobytu a od roku 2015 bez platného cestovního dokladu (žalobce následně předložil cestovní doklad Ukrajiny vystavený s platností od 20. 8. 2020 do 20. 8. 2030). V případě žalobce byl proto v souladu s příslušnou právní úpravou aplikován institut správního vyhoštění, jehož hlavním účelem je zajistit, aby cizinec, který nesplňuje podmínky pro pobyt na území České republiky, toto území opustil a nezdržoval se zde neoprávněně. Podle závažnosti pochybení se pak v rozhodnutí o správním vyhoštění stanoví délka zákazu pobytu na území (v případě žalobce to bylo 5 let). Uvedený důvod pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění (neoprávněný pobyt žalobce na území České republiky) tedy krajský soud porovnal se situací, v jaké se žalobce nacházel v době rozhodování o jeho žádosti dle § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců.

[5] Krajský soud považoval za podstatné, že žalobci byla rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 8. 2024 udělena (s účinností ode dne 19. 9. 2024) mezinárodní ochrana ve formě doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, a to z důvodu hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy v důsledku probíhajícího mezinárodního ozbrojeného konfliktu. Tato skutečnost sporná není a svědčí mj. o tom, že žalobce nemůže být do země původu vyhoštěn, resp. že po dobu udělené doplňkové ochrany nelze trvat na pokračování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Krajský soud zdůraznil, že udělením doplňkové ochrany žalobce získal oprávnění k pobytu na území po dobu stanovenou v tomto rozhodnutí (§ 53a odst. 1 zákona o azylu), a to na dobu 12 měsíců, s možností prodloužení (§ 53a odst. 4 zákona o azylu). Z uvedeného krajský soud vyvodil, že v době rozhodování o žádosti žalobce zde již neexistoval důvod, pro který bylo žalobci rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno. Žalobce byl a je oprávněn pobývat na území České republiky jako poživatel doplňkové ochrany, se všemi právy a povinnostmi s tímto statusem spojenými. V jeho případě tedy nelze hovořit o tom, že by důvod pro vydání rozhodnutí o správním

vyhoštění nepominul. Naopak příslušnou podmínku lze považovat za splněnou. To v případě žalobce znamená, že splnil všechny podmínky uvedené v § 122 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců, a že tak bylo namístě zahájit řízení o vydání nového rozhodnutí. Pokud bylo žalobci uloženo správní vyhoštění z důvodu neoprávněného pobytu na území, a pokud mu byla z důvodu následné změny skutkových okolností v zemi původu udělena doplňková ochrana, podmínka pominutí důvodů vydání rozhodnutí o správním vyhoštění byla splněna.

[6] Krajský soud navíc doplnil i úvahy ohledně možnosti posouzení žalobcovy žádosti podle § 122 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Podle krajského soudu totiž nebylo sporu o tom, že žalobce dobrovolně vycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění. Správní orgány však vyhodnotily jako nenaplněnou další podmínku dle § 122 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a sice, že by zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění bylo přiměřené vzhledem k důvodům, pro které bylo vydáno. Právě zde byl podle krajského soudu prostor pro posouzení tvrzení žalobce, že ponechání v platnosti rozhodnutí o vyhoštění je zásahem do jeho práva na rodinný život. Tento prostor však správní orgány nevyužily tak, jak s ohledem na tvrzení žalobce a zjištěné skutkové okolnosti měly.

[7] Správní orgány podle krajského soudu zcela pominuly proměnu osobní situace žalobce a jeho rodiny. Zejména nevzaly v potaz otázku vztahu mezi stěžovatelem a nezletilou dcerou jeho manželky. Úvahy správních orgánů, jimiž vypořádávaly tvrzení žalobce, byly podle krajského soudu selektivní, formální a nepřesvědčivé a žádný z argumentů, které žalovaný uváděl i v řízení před krajským soudem, nemohl zvrátit závěr o nezákonnosti jeho rozhodnutí.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[8] Žalovaný (dále „*stěžovatel*“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, kterou podřadil pod důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[9] Stěžovatel předně nesouhlasí s právním posouzením věci krajským soudem. Nejprve odkázal na § 120a odst. 7 zákona o pobytu cizinců, který se týká doplňkové ochrany. Z něj plyne, že zákonodárce přímo počítal se situací, kdy je cizinci pravomocně uloženo správní vyhoštění a následně je mu udělena doplňková ochrana. Pro zánik platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění v takovém případě stanovil konkrétní podmínky. Tyto podmínky však u žalobce nejsou naplněny. Pokud by zákonodárce zamýšlel, aby platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zanikla pouze na základě získání doplňkové ochrany, jistě by v zákoně takovou podmínku zániku platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění stanovil.

[10] Důvod vydání rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce byl dán. Žalobce totiž prokazatelně pobýval na území neoprávněně. To, že získal následně – až po vydání pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění – doplňkovou ochranu, jeho předchozí neoprávněný pobyt nezahlazuje. Z výše uvedeného vyplývá, že nelze souhlasit s argumentací soudu uvedenou v odst. 26 napadeného rozsudku, dle které právě na základě udělení doplňkové ochrany, a tedy oprávnění pobývat na území České republiky, pominul původní důvod pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění (předchozí neoprávněný pobyt na území). V žádném případě se pak stěžovatel nemůže ztotožnit s navazující argumentací krajského soudu uvedenou v odst. 29 napadeného rozsudku, tedy že: „*Lze tak učinit stěžejní dílčí závěr, že pokud by bylo žalobci uloženo správní vyhoštění z důvodu neoprávněného pobytu*

na území, a pokud byla tomuto žalobci z důvodu následné změny skutkových okolností v zemi původu udělena doplňková ochrana, podmínka pominutí důvodů vydání rozhodnutí o správním vyhoštění byla splněna."

[11] Podle stěžovatele vznik a trvání ozbrojeného konfliktu, který započal v únoru roku 2022, a s tím související „*změna přístupu státu k žalobci*", jak o ní hovoří krajský soud, nemá žádnou souvislost s jednáním cizince (žalobce), na základě kterého mu bylo správní vyhoštění v roce 2021 uloženo. Důvod k uložení správního vyhoštění, tj. že žalobce na území České republiky pobýval deset let neoprávněně, a to v letech 2010-2020 bez oprávnění k pobytu a v letech 2015-2020 bez platného cestovního dokladu, sám o sobě bez dalšího pominout nemůže. Navíc samotný důvod udělení doplňkové ochrany, tj. fakt, že na Ukrajině probíhá ozbrojený konflikt, nemá žádnou spojitost s předchozím neoprávněným pobytem žalobce a „*neruší*" jeho neoprávněný pobyt.

[12] Stěžovatel dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2007, č. j. 1 As 39/2007 - 72, a to v souvislosti s argumentací krajského soudu o zvažování nepřiměřenosti zásahu do soukromého nebo rodinného života žalobce. K tomu stěžovatel uvedl, že pominutí důvodů pro vydání správního rozhodnutí o vyhoštění cizince nastává jen v situaci, kdy vzhledem ke všem okolnostem případu, jakož i vzhledem k případným novým skutečnostem, již nedochází k ohrožení zájmů státu a ponechání rozhodnutí o správním vyhoštění cizince v platnosti už neplní svůj účel. Stěžovatel se navíc hodnocením zásahu do rodinného a soukromého života cizince zabýval. V této věci provedl test proporcionality. V jeho rámci jednak zohlednil důvody, které vedly k uložení správního vyhoštění. Zároveň vzal v potaz situaci zletilých dětí žalobce, které pobývají v České republice. Žalobce současně řádně nedoložil péči o nezletilé dítě své manželky. Přitom nebylo možné shledat dostatečně silnou vazbu na hostitelskou zemi, která by vedla k možnosti závěru o porušení práv garantovaných čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na respektování soukromého a rodinného života).

[13] Stěžovatel také poukázal na odstavec 28 napadeného rozsudku, v němž krajský soud uvedl, že „*z argumentace správních orgánů není současně ani zřejmé, jaká jiná skutečnost by mohla v případě žalobce podmínku pominutí důvodů vydání rozhodnutí o správním vyhoštění naplnit*". Podle názoru stěžovatele břemeno důkazní a břemeno tvrzení leží primárně na žalobci, který je dle § 122 odst. 8 zákona o pobytu cizinců povinen uvést veškeré rozhodné skutečnosti, kterých se dovolává a označit důkazy. Prvostupňový správní orgán ani stěžovatel není povinen v odůvodnění rozhodnutí sdělovat účastníku řízení, resp. ho poučovat o tom, jaká skutečnost by mohla v jeho případě podmínku pominutí důvodů vydání rozhodnutí o správním vyhoštění naplnit.

[14] Stěžovatel také nesouhlasí s krajským soudem v tom, že by správní orgán měl učinit úvahu i ohledně otázky, zda je na místě trvat na existenci platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění v situaci, kdy z důvodu zásady nenavracení není možné určit časové období možného návratu cizince do země původu. Podle stěžovatele nelze takovou úvahu ani jakékoliv podobné predikce požadovat. Správní řízení se vede dle aktuálního stavu, správní orgán posuzuje fakta a důkazy, které jsou aktuální ke dni vydání rozhodnutí.

[15] Dle názoru stěžovatele žalobce prokazatelně pobýval na území neoprávněně a to, že získal následně, až po vydání pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění, doplňkovou ochranu, jeho předchozí neoprávněný pobyt nezahlazuje. Jak totiž podle stěžovatele vyplývá z rozsudku Soudního dvora EU ze dne 19. 6. 2018 ve věci

C-181/16, *Gnandi*, na pobyt cizince po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany nelze nahlížet jako na neoprávněný. Zároveň pobýval-li cizinec neoprávněně na území před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, je nerozhodné, zda řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců bylo zahájeno před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, současně s podáním žádosti, nebo až poté, co cizinec požádal o udělení mezinárodní ochrany. V každém z těchto případů se totiž bude neoprávněný pobyt na území vždy vztahovat k době před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tedy k době, kdy cizinci nesvědčilo postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Nadto zákon pobytu cizinců stanoví s účinností od 1. 7. 2023 v § 118 odst. 6, že *podá-li cizinec během řízení o správním vyhoštění, které bylo zahájeno z důvodů souvisejících s neoprávněným vstupem nebo pobytem na území, které nastaly před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu, řízení o správním vyhoštění se dokončí. Policie může zahájit a dokončit řízení o správním vyhoštění, jde-li o důvody související s neoprávněným vstupem nebo pobytem na území, které nastaly před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany, i pokud byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu podána před zahájením řízení o správním vyhoštění. Ustanovení § 119 odst. 7 se použije obdobně. Vedení řízení o správním vyhoštění z důvodů nesouvisejících s neoprávněným vstupem nebo pobytem na území, zejména jde-li o důvody podle § 119 odst. 1 písm. a) nebo § 119 odst. 1 písm. c) bodu 1, tímto ustanovením není dotčeno.* Z toho dle stěžovatele vyplývá, že nemá-li řízení o udělení mezinárodní ochrany vliv na průběh či dokončení řízení o správním vyhoštění cizince, nemůže mít vliv na platnost pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění.

[16] Naopak je podle stěžovatele v zákoně o pobytu cizinců stanoveno pouze to, kdy není rozhodnutí o správním vyhoštění vykonatelné. Tomu odpovídá právní úprava obsažená v § 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Podle něj je rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který požádal v České republice o mezinárodní ochranu, vykonatelné až po právní moci rozhodnutí, jímž se a) mezinárodní ochrana neuděluje, b) žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá jako nedůvodná, c) řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavuje, nebo d) azyl nebo doplňková ochrana odnímá, a jestliže marně uplynula lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany nebo jestliže podle zákona o azylu podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nemá odkladný účinek (rozhodnutí však není vykonatelné, přizná-li soud na žádost cizince jeho žalobě odkladný účinek). Podle stěžovatele z uvedeného vyplývá, že získáním doplňkové ochrany žalobce získal zvláštní postavení v tom směru, že nemůže být nuceně navrácen do země původu, kde by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, a to po dobu, dokud je držitelem doplňkové ochrany. V případě, že by mu doplňková ochrana byla odňata, stává se rozhodnutí o správním vyhoštění opět vykonatelným a znovu běží doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území smluvních států, za podmínky, že nedojde k zániku platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění dle § 120a odst. 7 zákona o pobytu cizinců.

[17] Stěžovatel se tedy nedomnívá, že by při svém postupu porušil některá ustanovení zákona o pobytu cizinců či správního řádu, že by v této souvislosti bylo jeho rozhodnutí nezákonné nebo že by žalobce byl nějakým způsobem zkrácen na svých právech. Stěžovatel je rovněž toho názoru, že dodržel procesní postupy a pravidla formální právní logiky, že úplně a řádně zjistil skutkový stav a na základě toho kvalifikovaně rozhodl. Napadené správní rozhodnutí bylo náležitě odůvodněno a postup správních orgánů nebyl zatížen vadou řízení. Stěžovatel své rozhodnutí vydal v souladu se zákonem a se závazky

vyplývajícími z mezinárodních smluv, žalobce nebyl zkrácen na svých právech. Proto stěžovatel pokládá rozsudek krajského soudu za nezákonný a navrhuje Nejvyššímu správnímu soudu, aby jej zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[18] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se plně ztotožňuje se závěry krajského soudu. Je přesvědčen, že podmínka odpadnutí důvodů pro správní vyhoštění je v jeho případě naplněna. Žalovaný nesprávně chápe § 122 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Pominutí důvodů vydání rozhodnutí o vyhoštění představuje, jak krajský soud podrobně uvedl ve svém rozsudku, také legalizace jeho pobytu a vydání platného cestovního dokladu. Nejen že se měl těmito skutečnostmi správní orgán zabývat, ale měl k nim přihlédnout, stejně jako k osobní rodinné situaci žalobce, jakožto k podstatným změnám, které v průběhu správního vyhoštění nastaly. Pokud by byla přijata argumentace stěžovatele, „*nepřicházela by u cizince, který se dopustil přestupku, nikoliv trvajícího, možnost odstranění tvrdosti správního vyhoštění v úvahu*“.

[19] Co se týče povinnosti správního orgánu zabývat se při posuzování žádosti mj. novými skutečnostmi v oblasti soukromého a rodinného života žadatele, žalobce nerozporuje, že vyhovění žádosti je postaveno na úvaze správního orgánu a žalobce na něj nemá bez dalšího nárok. Nicméně po celou dobu správního řízení a následně i v žalobě zdůrazňoval, že se správní orgány těmito skutečnosti dostatečně nezabývaly.

[20] Žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl a přiznal mu náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[21] V nyní posuzované věci před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. V souladu s § 104a s. ř. s. je proto nutné ještě dříve, než může Nejvyšší správní soud věcně posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, posoudit otázku její přijatelnosti, tedy zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tak přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost může jít, pokud (1) se kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) se kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; nebo (4) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu se posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz např. usnesení tohoto soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS, či ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021 - 30).

[22] Kasační stížnost **je přijatelná.** Nejvyšší správní soud totiž dospěl k závěru, že kasační stížnost obsahuje otázku, která doposud nebyla judikaturou Nejvyššího správního soudu plně řešena. Jde o výklad § 122 odst. 5 písm. a) a b) zákona o pobytu cizinců v případě pominutí důvodů správního vyhoštění v souvislosti s dříve neoprávněným pobytem a následným udělením pobytového oprávnění (zde ve formě doplňkové ochrany). Rovněž je třeba korigovat některé závěry vyjádřené krajským soudem. Nejvyšší správní soud proto věc meritorně posoudil za podmínek dle § 109 odst. 2 až 4 s. ř. s.

[23] Kasační stížnost **není důvodná**.

[24] Podle § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců *policie může na žádost cizince vydat nové rozhodnutí, kterým zruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění nebo zkrátí dobu, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, uvedenou v rozhodnutí o správním vyhoštění, a to nejméně o jednu třetinu této doby, jestliže*

a) pominuly důvody jeho vydání a uplynula polovina doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území,

b) jde o cizince, který prokáže, že dobrovolně vycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění, a zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění bude přiměřené vzhledem k důvodům, pro které bylo vydáno.

[25] Jak již bylo uvedeno shora v odst. [1] a [2], žalobci bylo uloženo správní vyhoštění rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 14. 4. 2021 ve spojení s rozhodnutím Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 28. 6. 2021 na dobu 5 let. Žalobce opustil území České republiky dne 4. 12. 2021. Dne 15. 5. 2024 přiletěl zpět na území České republiky a požádal o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím stěžovatele ze dne 28. 8. 2024 mu byla udělena doplňková ochrana na dobu 12 měsíců (do 19. 9. 2025). Dne 19. 8. 2024 podal žalobce žádost o odstranění tvrdosti správního vyhoštění dle § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel souhlasil s tím, že byla naplněna podmínka uplynutí poloviny doby platnosti stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění, avšak druhou podmínku plynoucí z § 122 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců (pominutí důvodů vydání rozhodnutí o správním vyhoštění) za splněnou nepovažoval. Krajský soud byl ovšem v napadeném rozsudku opačného názoru.

[26] Ve stručnosti lze také na tomto místě shrnout, že stěžovatel v kasační stížnosti namítá nesprávné právní posouzení věci krajským soudem, přičemž poukazuje na § 120a odst. 7 (v nyní účinném znění jde o odst. 8) zákona o pobytu cizinců a namítá, že zákonodárce přímo počítal se situací, kdy je pravomocně uloženo správní vyhoštění a následně je cizinci udělena doplňková ochrana, a pro zánik platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění v takovém případě stanovil konkrétní podmínky. Tyto podmínky však v případě žalobce nejsou naplněny. Poukázal také na úpravu dle § 118 odst. 6 a § 119 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Z dané právní úpravy stěžovatel dovodil, že pokud by zákonodárce zamýšlel, aby platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zanikla automaticky, pouze na základě získání doplňkové ochrany, jistě by do zákona takovou podmínku zániku platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění stanovil.

[27] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody vydání rozhodnutí o správním vyhoštění upravuje taxativně § 119 zákona o pobytu cizinců. Zdejší soud v rozsudku č. j. 1 As 39/2007 - 72, uvedl, že „[n]*ěkteré důvody jsou přitom koncipovány tak, že jejich pominutí lze poměrně snadno definovat (např. důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území závažným způsobem narušit veřejný pořádek, nebo ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí závažnou nemocí, zjevně pomine tak, že cizinec přestane touto nemocí trpět). Naopak u jiných důvodů nelze předpokládat, že by samy o sobě pominuly. Například překročení hranic mimo hraniční přechod se již jednou stalo, situaci nelze nijak navrátit zpět a tento důvod tedy nemůže sám o sobě v budoucnu pominout. Obdobné je to i s důvody v případě žalobkyně (vstup na území na základě cestovního dokladu na cizí jméno a pobyt na území v délce dvou dnů bez cestovního dokladu a bez víza). Z ustanovení § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců však přitom nevyplývá, že by se vztahovalo jen na důvody vydání rozhodnutí*

o správním vyhoštění, které mohou samy o sobě pominout (zaniknout); naopak je zjevné, že předpokládá možnost pominutí veškerých důvodů obsažených v § 119 zákona o pobytu cizinců.“

[28] Citovaný rozsudek tak vyjádřil premisu, že může pominout kterýkoliv důvod, pro který bylo vydáno správní vyhoštění. Pokud by tomu tak nebylo, pak podle stejné logiky, jakou argumentuje stěžovatel, by zákonodárce možnost odstranění tvrdosti správního vyhoštění u konkrétních důvodů, které vedly k vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, vyloučil. Bylo zároveň třeba vyjít ze smyslu a účelu rozhodnutí o správním vyhoštění, jímž je zájem státu na tom, aby na jeho území nepobývaly nežádoucí osoby, které by mohly ohrožovat jeho bezpečnost, celistvost či veřejný pořádek, případně které nesplňují podmínky pro vstup a pobyt na území. Pominutí důvodů vydání správního rozhodnutí o vyhoštění cizince pak tedy nastává v situaci, kdy vzhledem ke všem okolnostem případu, jakož i vzhledem k případným novým skutečnostem, již nedochází k ohrožení zájmů státu a ponechání rozhodnutí o správním vyhoštění cizince v platnosti již neplní svůj účel.

[29] Ke konstatování uvedenému v odst. [28] je však nutné dodat a zdůraznit, že § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době vydání citovaného rozsudku (ke dni 22. 11. 2007) neupravoval stejné podmínky pro možnost odstranění tvrdosti správního vyhoštění: *Policie může na žádost cizince vydat nové rozhodnutí, kterým zruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění, jestliže* ***a)*** *pominuly důvody jeho vydání a uplynula polovina doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, nebo* ***b)*** *se jedná o cizince svěřeného do náhradní výchovy (§ 87), který dosáhl věku 18 let a podle vyjádření orgánu sociálněprávní ochrany dětí tento cizinec projevuje snahu o integraci na území* [nyní je materie původně upravená pod písm. b) regulována pod písm. c) § 122 odst. 5 zákona o pobytu cizinců]. V předchozí úpravě tedy **chyběl důvod, který by explicitně umožňoval posouzení konkrétního případu a jeho individuálních okolností**. V nyní účinném znění již zákon takový důvod uvádí v § 122 odst. 5 písm. b): *jde o cizince, který prokáže, že dobrovolně vycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění, a zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění bude přiměřené vzhledem k důvodům, pro které bylo vydáno*. Proto v případě, kdy nelze mít za to, že důvody pominuly (nebo je jejich pominutí z logiky věci vyloučeno – jako právě u předchozího nelegálního pobytu jako důvodu pro správní vyhoštění), je zapotřebí v případě cizince, který dobrovolně vycestoval z území v době stanovené rozhodnutím o správním vyhoštění, posoudit přiměřenost zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění (případně zkrácení jeho doby) ve smyslu aktuálního znění § 122 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[30] Nejvyšší správní soud tak nemůže za daného právního stavu souhlasit se zjednodušujícím závěrem krajského soudu, že udělením doplňkové ochrany automaticky dochází k pominutí důvodu správního vyhoštění, a tedy k naplnění podmínky podle § 122 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Naopak, jak uvádí stěžovatel, dřívější neoprávněný pobyt je důvodem pro vyhoštění, který z povahy věci pominout nemůže. Ale zároveň ani v případě dřívějšího neoprávněného pobytu ovšem není vyloučeno odstranění tvrdosti správního vyhoštění postupem dle § 122 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[31] Nejvyšší správní soud však z pohledu podmínek plynoucích z posledně zmiňovaného ustanovení souhlasí se závěrem krajského soudu, že se správní orgány nedostatečně vypořádaly se změnou rodinné situace žalobce. Z rozhodnutí stěžovatele, a ostatně i ze znění kasační stížnosti, plyne, že stěžovatel své úvahy o rodinném životě

omezil jen na zletilé děti žalobce, které jsou dle jeho názoru již samostatné, a na neprokázání intenzivnější vztahu s nezletilou dcerou žalobcovy manželky. Ve shodě s krajským soudem proto musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že úvahy stěžovatele o rodinném životě žalobce jsou formální a selektivní v neprospěch žalobce.

[32] Nejvyšší správní soud tak koriguje úvahy krajského soudu týkající se § 122 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců, avšak výrok napadeného rozsudku obstojí s ohledem na to, že se stěžovatel nedostatečně zabýval otázkou rodinného života žalobce. V podrobnostech lze odkázat na odstavce 36 až 42 napadeného rozsudku. Stěžovatel tak zejména pominul fakticitu aktuálních rodinných poměrů žalobce (to se týká především péče o nezletilou dceru manželky a vztah žalobce k ní). I v takovém typu řízení, jaké je předmětem nynějšího přezkumu (řízení o žádosti), jsou správní orgány při poměřování dopadů správního rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince povinny se zabývat také situací nezletilých dětí a zohledňovat jejich nejlepší zájem (v podrobnostech rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019 - 28, včetně v něm uvedené judikatury Evropského soudu pro lidská práva). Pro vyhodnocení žalobcových tvrzení a dokladů o péči o nezletilé dítě a pevnosti vztahu k němu stěžovatel zohlednil v podstatě jen to, že žalobce nedoložil právní vztah mezi ním a tímto dítětem. Stěžovatel tedy neuvedl přesvědčivé důvody, pro které by s ohledem na změnu skutkových okolností po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění bylo zrušení platnosti (či jeho zkrácení) rozhodnutí o správním vyhoštění nepřiměřené vzhledem k důvodům, pro které bylo vydáno.

[33] Ani námitka stěžovatele, že všichni rodinní příslušníci žalobce jsou Ukrajinci, není v době probíhající válečného konfliktu na Ukrajině zcela namístě. Jak již uvedl krajský soud, pokud by mělo být rozhodováno o vyhoštění žalobce v těchto dnech, s ohledem na probíhající konflikt na Ukrajině by podle judikatury Soudního dvora EU ani nebylo možné takové rozhodnutí vydat (viz závěry rozsudku velkého senátu ve věci C-69/21 ze dne 22. 11. 2022). Pokud by přesto bylo vydáno, muselo by být rozhodnuto o odložení vykonatelnosti takového rozhodnutí (§ 120a odst. 4 zákona o pobytu cizinců).

[34] Pro úplnost Nejvyšší správní soud poznamenává, že v dané věci je opakovaný odkaz stěžovatele na § 120a odst. 7 (resp. odst. 8) zákona o pobytu cizinců irelevantní. Toto ustanovení upravuje zánik platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění *ex lege,* a proto jsou zvoleny jiné podmínky, při jejichž splnění dochází k „automatickému“ zániku platnosti rozhodnutí. Toto ustanovení se nedotýká podmínek, za nichž je možno rozhodovat o odstranění tvrdosti správního vyhoštění.

[35] Zdejší soud uzavírá, že se krajský soud sice dopustil nesprávného právního posouzení věci ve vztahu k § 122 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců, avšak výrok rozsudku i nadále obstojí ve vztahu ke správnému posouzení § 122 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy nebyl naplněn. Co se týče kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tak jeho existenci stěžovatel obecně tvrdil v úvodu kasační stížnosti, ale nijak jej dále nekonkretizoval. Nebylo tak jasné ani to, zda se domnívá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný nebo zda se krajský soud dopustil v řízení vady, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Ani v tomto směru tedy nelze považovat kasační stížnost za důvodnou.

[36] V dalším řízení se tak stěžovatel (ve smyslu korekce závěrů krajského soudu vyjádřených v tomto rozsudku) bude zabývat zejména otázkami, které krajský soud vymezil

v odstavci 42 svého rozsudku. Dle nich je třeba s ohledem na naplnění podmínek § 122 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců, aby by byly řádně posouzeny vazby žalobce na jeho rodinu, zvláště pak na nezletilé dítě, o jehož péči se ve společné domácnosti podílí. Ačkoli břemeno tvrzení a důkazní leží v tomto směru primárně na žalobci, a je to tedy zejména on, kdo by měl uvést veškeré rozhodné skutečnosti, kterých se dovolává, a označit k nim důkazy (§ 122 odst. 8 zákona o pobytu cizinců), je správní orgán i v takto vymezeném rámci odpovědný za dostatečné zjištění skutkového stavu věci a je vázán povinností pečlivě se zabývat nejlepším zájmem nezletilého dítěte, může-li být vydávaným rozhodnutím do tohoto zájmu zasaženo.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s.

[38] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel tak nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Plně úspěšnému žalobci Nejvyšší správní soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení. V řízení o kasační stížnosti se jednalo o odměnu advokáta za jeden úkon právní služby – sepsání vyjádření ke kasační stížnosti, tj. 1 × 4 620 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 5 a § 7 bodem 5 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 1 × 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu, opět ve znění účinném od 1. 1. 2025). Protože je advokát žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 1 065 Kč (zaokrouhleno na celé koruny nahoru dle § 146 odst. 1 daňového řádu), odpovídající dani (21 %), kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Náklady řízení o kasační stížnosti tak představují částku ve výši 6 135 Kč. Stěžovatel je povinen uhradit náhradu nákladů řízení v celkové výši 6 135 Kč k rukám žalobcova zástupce, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2026

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu